

BESLUITVORMENDE NOTA
AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS
No. 21.0005790

Afdeling/eenheid/cluster: Cluster RO	Projectnaam: Samenwerkingsovereenkomst Impulsregeling klimaatadaptatie Flevoland	Bijl.: 5	Datum: 1 oktober 2021	Steller: J de Leeuw
---	---	-------------	--------------------------	------------------------

Portefeuille: III

Onderwerp: Samenwerkingsovereenkomst Impulsregeling klimaatadaptatie Flevoland

Voorgesteld besluit

1. De Samenwerkingsovereenkomst Impulsregeling klimaatadaptatie Flevoland aangaan met de zes Flevolands gemeenten, het Waterschap Zuiderzeeland en de Provincie Flevoland;
2. Instemmen met de voorwaarden aanvraag Impulsregelingsgelden Klimaat Adaptatie Flevoland;
3. De raad informeren.

Inleiding

Klimaat Adaptatie Flevoland (KAF) is een samenwerkingsverband tussen de zes Flevolandse gemeenten (Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde), het Waterschap Zuiderzeeland, de Provincie Flevoland, de GGD Flevoland en Rijkswaterstaat Midden-Nederland. De deelnemende partijen binnen de KAF beogen door middel van samenwerking in 2050 Flevoland water robuust en klimaatbestendig te hebben ingericht. De tijdelijke Impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 vanuit het Rijk kan ons daarbij helpen. Om van deze regeling gebruik te kunnen maken is een samenwerkingsovereenkomst nodig.

Doelstelling

Het doel van de Samenwerkingsovereenkomst is om als werkregio Flevoland¹ een subsidieaanvraag voor de Impulsregeling Klimaatadaptatie te kunnen indienen.

Argumenten

1.1 De tijdelijke Impulsregeling is een financiering vanuit het Rijk

Verwijzend naar het door de raad in 2019 vastgesteld Watertakenplan (WTP) 2019-2024, is klimaatadaptatie één van de nieuwe opgaven. Binnen de planperiode willen de Gemeente en het Waterschap de in het WTP vastgestelde doelstellingen in zowel de afvalwaterketen als het watersysteem een stap verder brengen. Het gebruikmaken van de Impulsregeling moet voor Gemeenten, Provincies en Waterschappen een stimulans zijn om concreet aan de slag te gaan met het uitvoeren van klimaat adaptieve maatregelen.

De tijdelijke Impulsregeling is een financiering vanuit het Rijk en maakt onderdeel uit van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Het Rijk draagt maximaal één derde van de kosten bij voor een uit te voeren maatregelenpakket. De overige tweederde van de kosten moeten de decentrale overheden in de werkregio zelf financieren. Flevoland kan als werkregio over de periode 2021-2023 6,8 Miljoen euro aanvragen voor de uit te voeren maatregelen. De uit te voeren klimaat adaptieve maatregelen moeten uiterlijk in 2027 gerealiseerd zijn. De bijgevoegde infographic "Impulsregeling Klimaatadaptatie" (bijlage 5) maakt in één oogopslag het doel van deze regeling duidelijk.

1.2 Aanvraag van de financiering Impulsregeling is alleen vanuit de Werkregio Flevoland mogelijk

Omdat de financiering alleen vanuit de Werkregio aangevraagd kan worden, is het voor alle te ondertekenen deelnemers van belang samen afspraken vast te leggen over:

- a. de verantwoordelijkheden rondom de aanvraag van de Impulsregelingsgelden klimaatadaptatie en de uitvoering van de maatregelen die daaronder vallen;

¹ De Werkregio's zijn als land dekkende samenwerkingsstructuur voor Ruimtelijke adaptatie vastgelegd in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Voor de aanvraag van de Impulsregelingsgelden, zijn de GGD en Rijkswaterstaat uitgesloten. Zij behoren niet tot de werkregio en ondertekenen daarom deze overeenkomst niet, maar zijn wel volledig KAF partner.

- b. uitvoering van de kassiersfunctie voor de aanvraag;
- c. de methode te komen tot een onderlinge verdeling van de Impulsregelingsgelden.

Kassiersfunctie

De gemeente Almere heeft aangeboden de rol van kassier op zich te nemen. De kassier verzorgt de communicatie met de daadwerkelijke aanvraag bij het Rijk. De samenwerkingsovereenkomst legt deze rol en de verantwoordelijkheden van de partners richting de kassier vast. De kassier maakt beperkte kosten om het kassierschap te kunnen uitvoeren. Deze kosten bestaan uit ambtelijke uren en externe accountskosten. De financiële verantwoording (werkelijk gemaakte kosten voor maatregelen en werkelijke financiering (eigen bijdrage, bijdragen van derden)) van de subsidie vindt plaats via de "SiSa-systematiek"², inclusief een daarvoor benodigde accountantsverklaring.

De gemeente Almere is bereid de ambtelijke kosten voor 2021 volledig voor eigen rekening te nemen. De financiering van de accountskosten (geraamd op een bedrag van circa € 4.000 per jaar) komen voor rekening van het gezamenlijk KAF-budget. De gemeentelijke bijdrage aan dit KAF-budget wordt opgevangen binnen onze programmabegroting. In 2022 gaan de KAF-partners de overeengekomen regeling evalueren en kan eventueel deze evaluatie leiden tot het maken van nieuwe afspraken.

1.3 De werkregio's dienen voor de Impulsregeling een gezamenlijk voorstel in

Iedere KAF-partner krijgt de mogelijkheid om zelf projecten aan te dragen voor het uitvoeren van klimaat adaptieve maatregelen. De Impulsregeling is bedoeld om de voorgenomen uitvoering van fysieke maatregelen tegen wateroverlast of droogte of de gevolgen van overstromingen te versnellen en/of robuuster te realiseren. Om te bepalen in hoeverre de voorgestelde maatregelen in aanmerking komen voor de Impulsregeling dient de Werkregio eerst aan het Rijk een proefaanvraag in. Bedoeling is om vooraf duidelijkheid te krijgen in hoeverre de aangedragen voorstellen met een bijbehorende kostenraming in aanmerking komen voor de Impulsregeling.

Daarvoor geldt dat ook de gemeente Noordoostpolder moet aantonen dat de voorgestelde maatregelen voortkomen uit de in 2020 uitgevoerde stresstesten. Vier typen maatregelen zijn daarbij te onderscheiden:

- ruimtelijke inrichtingsmaatregelen;
- maatregelen om water vast te houden en te benutten;
- maatregelen om water te bergen;
- maatregelen om de waterafvoercapaciteit te vergroten.

De aanvraag van de gemeente Noordoostpolder om aanspraak te kunnen maken op de Impulsregeling bestaat uit:

- het vervangen van het gemengde rioleringsstelsel door een gescheiden stelsel in de Rivierenbuurt in Emmeloord, gecombineerd met herinrichtingswerkzaamheden (raming € 804.605 incl. BTW³ x 33,33% = € 268.217 incl. BTW) ;
- het aanpassen van de openbare ruimte in de Oudeweg te Marknesse met het scheiden van het regenwater van het bestaande gemengde rioleringsstelsel (raming € 125.840 incl. BTW x 33,33% = € 41.947 incl. BTW).

1.4 Het maatregelenprogramma vraagt bestuurlijke commitment

Een voorwaarde om in aanmerking te komen voor de Impulsregeling is dat het voorstel van het maatregelenprogramma bestuurlijke commitment vraagt van minimaal twee verschillende overheidslagen (gemeente, provincie, waterschap) binnen de eigen Werkregio. Beoordeling van het maatregelenpakket vindt plaats op doeltreffendheid, doelmatigheid en kosteneffectiviteit. De maatregelen moeten een aanwijsbare bijdrage leveren aan het verminderen van de kwetsbaarheid van gebieden voor wateroverlast, droogte of de gevolgen van overstromingen. Bij de beoordeling van deze criteria komen uit te voeren maatregelen voor het regulier beheer en onderhoud of achterstallig onderhoud en nieuwbouwprojecten niet in aanmerking voor de Impulskostenregeling. Doordat alle DPRA-partners, in aanmerking komend voor de Impulsregeling, gelijktijdig bij ondertekening

² Gemeenten en provincies moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het geld hebben besteed. Dit vindt plaats via de methodiek SiSa: single information, single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole.

³ De KAF partners, exclusief het waterschap, kunnen betaalde compensabele BTW voor uitgevoerde maatregelen achteraf claimen bij het BTW-compensatiefonds

instemmen met de samenwerkingsovereenkomst is meteen ook de gevraagde overeenstemming door twee verschillende bestuurslagen geregeld.

2.1 Instemmen met de aanvraag Impulsregelingsgelden Klimaat Adaptatie Flevoland

Om in aanmerking te komen voor de Impulsregelingsgelden zijn daaraan voorwaarden verbonden om voor de Impulsregeling in aanmerking te komen. De volledige aanvraag voor de Impulsregeling verloopt via de Werkregio Flevoland. De communicatie met het Rijk over de verantwoording van de uit te voeren klimaat adaptieve maatregelen en de wijze van verrekenen loopt volledig via de kassier.

3.1 De Raad informeren over de tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027.

De verantwoording van het kostendekkingsplan van het Watertakenplan valt onder verantwoording van de raad. Deels bestaat er een causaal verband tussen de benodigde investeringen voor de uit te voeren klimaat adaptieve maatregelen en het optimaliseren van bestaande rioleringsstelsels. Tijdens de themabijeenkomst Klimaatadaptatie op 27 mei 2021 is de raad in kennis gesteld van uw voornemen om van de op 16 oktober 2020 door het Rijk vastgestelde tijdelijke Impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 gebruik te willen maken.

Kanttekeningen

1.1 Besteding van de uit te voeren maatregelen vindt plaats binnen de daarvoor vastgestelde kaders

De besteding van de uit te voeren maatregelen moeten plaatsvinden binnen de kaders van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en de scope van het Deltafonds. De Impulsregeling beperkt zich tot het uitvoeren van klimaat adaptieve maatregelen voor wateroverlast, droogte of de gevolgen van overstromingen.

Door uit te voeren fysieke maatregelen vooraf integraal af te wegen en uit te werken, versterken deze bij voorkeur ook andere doelstellingen. Bijvoorbeeld op het vlak van hittestress, van zoetwater beschikbaarheid, waterkwaliteit, vergroening, natuur/biodiversiteit, energietransitie en volksgezondheid. De Impulsregeling Klimaatadaptatie gaat ervan uit dat de Werkregio daarvoor zelf budgetten beschikbaar kan stellen en niet vallen onder deze subsidieregeling.

1.2 Voor de aanvraag is consensus nodig bij alle KAF-partners

In dit najaar dienen naar alle waarschijnlijkheid de gemeenten Almere, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde namens de Werkregio Flevoland een eerste aanvraag in. Over een eerlijke verdeling van de Impulsgelden vraagt dit vanuit de eigen Werkregio nadere afstemming. In beginsel kan iedere partner vanuit de Impulsgeldenregeling aanspraak maken op maximaal 850.000 euro (6,8 miljoen euro verdeeld over 8 partners). In feite bestaat er ten behoeve van het realiseren van klimaat adaptieve maatregelen voor iedere partner een bovengrens om aanspraak te kunnen maken op de Impulsregelingsgelden.

1.3 Bestuurlijke samenwerking klimaatadaptatie is nog niet geformaliseerd

Al enkele jaren werken de KAF-partners op ambtelijk niveau frequent samen door informatie (bijvoorbeeld in samenwerking met het KNMI is een digitale brochure vervaardigd, waarbij ingezoomd is op de effecten voor klimaatverandering in Flevoland) te verzamelen en onderling kennis uit te wisselen. Tot op heden zijn de bestuurders bij dit samenwerkingsverband KAF nog onvoldoende betrokken. Het is een eerste stap dat de te ondertekenen Samenwerkingsovereenkomst Impulsregeling Flevoland, zoals het Rijk deze min of meer aan ons oplegt, deze betrokkenheid voor een verder vervolg versterkt.

Planning/Uitvoering

Het is de bedoeling dat de Werkregio Flevoland dit najaar de aanvraag voor de Impulsgeldenregeling bij het Rijk indient. Gemeente Noordoostpolder behoort tot één van de aanvragers uit de Werkregio. Afhankelijk van de beoordeling door zowel de Werkregio Flevoland als het Rijk moet blijken in hoeverre de ingebrachte maatregelen voor ondersteuning door de Impulsregeling in aanmerking komen. Voorwaarde is dat de maatregelen uiterlijk eind 2027 gerealiseerd moeten zijn. Ook voor de jaren 2022 en 2023 is het de bedoeling een aanvraag in te dienen voor de Impulsregeling.

Bijlagen

1. Samenwerkingsovereenkomst in het kader van aanvraag impulsregelingsgelden KlimaatAdaptatieFlevoland (KAF);
2. Bijlage I – Voorwaarden Impulsregeling Klimaatadaptatie;

3. Bijlage II – Werkwijze verdeling impulsgelden;
4. Bijlage III – Schatting kosten Kassiersfunctie;
5. Infographic "Impulsregeling Klimaatadaptatie.